

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบัน
อาชีวศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร

15

FACTORS AFFECTING VOCATIONAL STUDENTS' DECISION MAKING ON CHOOSING
VOCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE OFFICE OF SAKON NAKHON VOCATIONAL
COMMISSION FOR FURTHERING THEIR VOCATIONAL EDUCATION

นรินทร์ กัลยาวงศ์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์กร ภัคดีสุวรรณ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร จำนวน 4 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษา จำนวน 339 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความต้องการของนักศึกษา ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านสถานศึกษา และด้านความถนัด/ความสนใจ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร จำแนกตาม เพศ หลักสูตรการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษา ประเภทวิชาและอาชีพผู้ปกครอง พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ หลักสูตรการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษา ประเภทวิชาและอาชีพผู้ปกครองแตกต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการอาชีวอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ABSTRACT

This study was conducted to investigate and compare the factors which made vocational students decided to further the vocational education in vocational institutes under 4 Offices of Sakon Nakhon Vocational Mission. The subjects were 339 student obtained through both stratified and simple random samplings. The instrument was a questionnaire to survey the students' reasons for making decision on furthering their students. The statistics used included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA.

The study unveiled these results:

1. The factors which affected the students' decision to further study in the vocational institutes under the Office of Sakon Nakhon Vocational Mission, as a whole and aspect were at high level by considering the each aspect and arranged the level from high to low mean as following: students' needs, expectations, educational institutes, aptitudes and interests.

2. The comparing results and factors affected the students' s decision for going on their education in the vocational institutes under the Office of Sakon Nakhon Vocational Commission. Separating the genders, curriculum, GPA before vocational education, subjects, and parents' occupations found that the students with different genders, curriculums, GPA before vocational education, subjects and parents' occupations have factors affected the students' decision for further study. The students whose family with different income as a whole have factors which affected the students' decision to go on studying and these factors were significantly different from each other at .05 statistical level.

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้มีศักยภาพสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้นั้น ต้องอาศัยหลายปัจจัย คนนับเป็นปัจจัยหลักที่เป็นตัวขับเคลื่อนกลไกต่างๆ ให้ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) ที่ยังคงระบุไว้ว่า “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” แต่การจะพัฒนาคนได้ต้องอาศัยการศึกษา ซึ่งรัฐบาลตระหนักในความจำเป็นในข้อนี้จึงกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 5-38) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่กับความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา สิทธิ หน้าที่ทางการศึกษา มาตรฐานและประกันคุณภาพ ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรและการลงทุนและเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้ในการจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งนอกเหนือจากรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นก็มีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในมาตรา 20 บัญญัติว่าการจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ โดยจัดให้สถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้การจัดการศึกษาจะต้องมีเอกภาพเชิงนโยบายแต่หลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบการประกันคุณภาพ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งทุกเรื่องมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเอกชน ซึ่งสามารถเปิดสอนได้หลายรูปแบบให้มีความเป็นอิสระ มีการกำกับ ติดตามการประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของรัฐ สถานศึกษาที่

จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเป็นนิติบุคคลมีกรรมการบริหาร โดยรัฐต้องให้สนับสนุนด้วยเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษา

การจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นระดับชาติ และระดับเทคนิค คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เพื่อผลิตและพัฒนาแรงงานระดับชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีรูปแบบการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียนและทวิภาคี สามารถบูรณาการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 3 รูปแบบ โดยหลักสูตรที่โรงเรียนใช้จัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบด้วย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) แบ่งเป็น 8 ประเภทวิชา คือ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม ศิลปหัตถกรรม คหกรรม เกษตรกรรม ประมง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมสิ่งทอ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 แบ่งออกเป็น 9 ประเภทวิชา คือ อุตสาหกรรม บริหารธุรกิจ คหกรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรม อุตสาหกรรมสิ่งทอ ประมง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นองค์กรหลักในการจัดการอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพให้ประชาชนอย่างทั่วถึงโดยทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการอาชีวศึกษาของรัฐบาล (<http://www.vec.go.th>, 2558)

ภาคอุตสาหกรรมเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ แต่จำนวนแรงงานในกลุ่มช่างฝีมือขาดแคลนอยู่ค่อนข้างมากจากเสียงสะท้อนอย่างต่อเนื่องของผู้ประกอบการไทยในหลายๆ ภาคส่วน ปัญหาขาดแคลนแรงงานเป็นปัญหาทั้งเชิงปริมาณที่ไม่สามารถผลิตกำลังคนให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้ ขณะเดียวกันก็เป็นปัญหาเชิงคุณภาพ เพราะแรงงานที่ก้าวสู่การทำงานส่วนใหญ่อาจมีทักษะที่ไม่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม จนทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) เผยว่า เมื่อปลายปี 2553 มีการสำรวจความต้องการกำลังคนของภาคอุตสาหกรรมใน 6 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ ชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์, ยานยนต์, ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์, เครื่องปรับอากาศ, เครื่องจักรกลและโลหะการ และเครื่องจักรกลการเกษตร ผลสำรวจพบว่าอีก 5 ปี ข้างหน้า (ปี 2554-2558) กลุ่มอุตสาหกรรมข้างต้นมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น 290,662 คน คิดเป็นร้อยละ 18.36 จากการจ้างงานรวมปี 2553 จำนวน 1.58 ล้านคน แบ่งเป็นระดับ ปวช. 48,899 คน ระดับ ปวส. 70,263 คน ระดับปริญญาตรี 34,971 คน ซึ่งจะเห็นได้ว่าความต้องการคนระดับอาชีวศึกษาสูงถึง 119,162 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40 ของความต้องการกำลังคนทั้งหมด ซึ่งสาขาที่ต้องการคนสูงสุดคือช่างกลโรงงาน, ช่างยนต์, ช่างไฟฟ้า, อิเล็กทรอนิกส์, แมคคาทรอนิกส์ และแม่พิมพ์ (<http://www.rmutt.ac.th/?p=23281>, 2558)

จะเห็นได้ว่าความต้องการของตลาดแรงงานนั้นต้องการแรงงานระดับกลาง หรือระดับปฏิบัติการ มากกว่าระดับปริญญาตรี แต่สิ่งที่ปรากฏในความเป็นจริง ผู้จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะนิยมเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ มากกว่าสายอาชีพเนื่องจากเป็นแนวทางไปสู่ระดับอุดมศึกษา และต้องการปริญญาบัตรเป็นหลัก แม้จะรู้ว่าอนาคตต้องมีความแข่งขันจำนวนมาก ในการประกอบอาชีพ แต่ต้องการมีใบปริญญาบัตรไว้ก่อน ในขณะที่สายอาชีพหรือสายอาชีวศึกษา เมื่อจบมาทำงานทำแน่นอน แต่สังคมให้ความสำคัญกับปริญญาบัตรมากกว่าทำให้สัดส่วน จำนวนนักเรียนสายอาชีพกับสายสามัญ น่าจะเป็น 70 : 30 แต่กลับกลายเป็น 30 : 70 จึงมีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าวเป็นจำนวนมาก และเกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา ดังนั้นรัฐบาลจึงเห็นความสำคัญต่อการศึกษาต่อในสายอาชีพ เพราะเห็นว่าเป็นกำลังสำคัญใน

การพัฒนาประเทศ จึงได้มีนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) เพิ่มสัดส่วนนักเรียนสายอาชีวศึกษา ต่อสายสามัญให้สูงขึ้น ซึ่งปัจจุบันสัดส่วนอยู่ที่ประมาณ 36 : 64 แต่ในปีการศึกษา 2558 จะต้องเพิ่มสัดส่วนเป็น 40 : 60 และในปีถัดไปอาจขยับเป็น 45 : 55 และมีเป้าหมายให้ไปถึง 50:50 ในอนาคตต่อไป

(<http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9570000132419>)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังได้สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยเพิ่มสัดส่วนผู้เข้าเรียนสายอาชีวศึกษาให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีฐาน วิทยาศาสตร์ โครงการสื่อยอดบริการคนอาชีวะ โครงการพัฒนาเกษตรกรรมมืออาชีพใหม่ การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งนี้เพื่อเพิ่มแรงงานฝีมือและพัฒนาช่างเทคนิคที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว อีกทั้งต้องปรับเปลี่ยน ทศนคติเกี่ยวกับการเรียนการสอนสายอาชีวศึกษาให้ถูกต้อง และวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคำแนะนำที่ถูกต้อง แก่เยาวชนและสังคม รวมทั้งสถานศึกษาต้องเร่งพัฒนาคุณภาพและความหลากหลายใน สายอาชีพ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และความต้องการของสถานประกอบการ เพื่อเตรียม บุคลากรที่มีคุณภาพเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ ตลาดแรงงาน ในประเทศและสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ (<http://www.vec.go.th>, 2558) นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มว่านโยบายการรับนักเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก นักเรียนที่ยื่นสมัครเข้าเรียนยังไม่มารายงานตัว รวมทั้งเหตุผลที่นักเรียนไม่สนใจเรียนสายอาชีพอาจเป็นเพราะภาพลักษณ์ของ นักเรียนบางกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ถึงเวลาแล้วที่ต้องเดินหน้าแนะแนวเชิงรุกให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา เห็น ความสำคัญต่อการเรียนสายอาชีพ เช่น เน้นอาชีวศึกษาเรียน 15 ปี ทำางานระหว่างเรียนต่อปริญญาตรีได้สายปฏิบัติการ โรงเรียน โรงงาน การจัดการศึกษาแบบเทียบโอนประสบการณ์ รวมถึงการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพเป็นต้น

สถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร วิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร วิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดินและวิทยาลัยการอาชีพพรรณานิคม ที่ผ่านมาในแต่ละปีการศึกษามีผู้สนใจสมัครเลือกเข้าศึกษาต่อค่อนข้างมาก แต่ในปัจจุบันมีแนวโน้มลดลงพอสมควร ดังนั้นผู้ที่ ตัดสินใจเข้ามาเรียนในสถาบันอาชีวศึกษา น่าจะมีแรงจูงใจมาจากปัจจัยต่างๆ หลายปัจจัย จากการศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัย สามารถแยกออกได้เป็น 4 ปัจจัยหลักๆ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความถนัด ความสนใจ ด้าน ความคาดหวังของนักศึกษา ด้านความต้องการของนักศึกษาและด้านสถานศึกษา สอดคล้องกับผลศึกษาวิจัยของ ปัญญา บุญเลิศล้ำ (2547) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียน ศรีธนาพนิชการเทคโนโลยีเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่ศึกษา มี 5 ปัจจัย คือ ด้านความคาดหวังในการศึกษาต่อหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัวด้าน ความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ด้านเกียรติยศชื่อเสียงของวิชาชีพและของสถานศึกษา โดยรวมพบว่า ทั้ง 5 ปัจจัย เป็นปัจจัยที่ เกี่ยวกับการตัดสินใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยพบว่า ปัจจัยด้านเกียรติยศชื่อเสียงของวิชาชีพและสถานศึกษา ด้าน ความคาดหวังในการศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ เป็นปัจจัยเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว และด้านสังคมและเศรษฐกิจ ของครอบครัว เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในระดับปานกลาง ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงต้องการทราบว่า ปัจจัย ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อใน 4 ปัจจัยดังกล่าว ผู้เข้ามามีความคิดเห็นต่อปัจจัยนั้นอย่างไร ทำไม มีปัจจัยใดบ้างที่เป็น ปัญหาอุปสรรค ที่ควรรับแก้ไขหรือส่งเสริม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นข้อมูลเพื่อพิจารณาวางแผนในเชิงนโยบาย หรือแผนกลยุทธ์ในการรับนักศึกษาในอนาคตต่อไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้นักวิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องตรงตามความต้องการของนักเรียน ที่จะตัดสินใจศึกษาต่อในสายอาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษา ของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดสกลนคร ด้านความถนัด / ความสนใจ ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านสถานศึกษาและด้านความต้องการของนักศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร จำแนกตาม เพศ หลักสูตรการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษา ประเภทวิชา อาชีพผู้ปกครองและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1/2558 ทั้งหมด 4,257 คน ประกอบด้วยวิทยาลัยเทคนิคสกลนคร 2,162 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร 509 คน วิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน 1,276 คน และวิทยาลัยการอาชีพพรรณานิคม 310 คน (สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสกลนคร. 2558 : ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1/2558 จำนวน 339 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษา ของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร 4 ด้าน คือ ด้านความถนัด/ความสนใจ ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านสถานศึกษาและด้านความต้องการของนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา รายงานการวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ 4 ด้าน
2. กำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดของการวิจัย และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือวิจัย ด้านภาษาและด้านเนื้อหาที่ศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบถึงความถูกต้อง ทางด้านภาษา โครงสร้าง และความเที่ยงตรงของคำถามแต่ละข้อ และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างตัวแปรกับข้อคำถาม IOC (Item-objective Congruence Index) โดยมีการให้คะแนนดังนี้ (บุญเชิด ภิญญอนันพงษ์, 2545 : 64)
 - +1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับตัวแปร
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 - 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับตัวแปร
6. ผลการประเมินข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.5 ขึ้นไปทุกข้อซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นทำการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ คัดเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้จำนวน 50 ข้อ จากทั้งหมด 60 ข้อ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 95.00%
8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบทดลองใช้แล้ว เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ความเห็นชอบแล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้บริหารสถาบันอาชีวศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ติดต่อทางสถาบันที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล นัดหมายวันเวลาในการทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
 3. เมื่อถึงกำหนดเวลานัด ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้แต่ละสถาบันเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล ดังนี้

3.1 วิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน ระหว่างวันที่ 29 พฤษภาคม – 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558 จำนวน 101 ฉบับ

3.2 วิทยาลัยการอาชีพพรหมณานิคม ระหว่างวันที่ 29 พฤษภาคม – 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558 จำนวน 25 ฉบับ

3.3 วิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร ระหว่างวันที่ 29 พฤษภาคม – 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558 จำนวน 41 ฉบับ

3.4 วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร ระหว่างวันที่ 29 พฤษภาคม – 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558 จำนวน 172 ฉบับ

4. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องแล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานและรายงานผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษา ของนักศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์. 2549 : 15)

4.51 – 5.00 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าต่อศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าต่อศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้ t-test ชนิด Independent t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.2 เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าต่อศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กรณีที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 และเป็นเพศหญิง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 หลักสูตรการศึกษาล้วนใหญ่ระดับ ปวช. 1 จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 และ ปวส.1 จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 เกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาล้วนใหญ่มากกว่า 3.00 จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 รองลงมา 2.50–2.99 จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 น้อยกว่า 2.00 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 ประเภทวิชาส่วนใหญ่ช่างอุตสาหกรรม จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 72.30 และพาณิชยกรรม จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 อาชีพผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นอาชีพเกษตรกรจำนวน 151 คนคิดเป็นร้อยละ 44.50 รองลงมาอาชีพรับจ้าง 95 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 น้อยสุดอาชีพนักธุรกิจจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.10 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวส่วนใหญ่ 5,000–10,000 จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 43.70 รองลงมา 10,001–15,000 จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 และ น้อยสุดคือ มากกว่า 15,000 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความถนัด / ความสนใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.50) ด้านความคาดหวังของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.53) ด้านสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.50) และด้านความต้องการของนักศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.50)

3. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยรวม ด้านความถนัด / ความสนใจ ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านสถานศึกษาและด้านความต้องการของนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4. นักศึกษาที่มีหลักสูตรการศึกษาต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยรวม ด้านความถนัด / ความสนใจ ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านสถานศึกษาและด้านความต้องการของนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน

5. นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยรวม ด้านความถนัด / ความสนใจ ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านสถานศึกษาและด้านความต้องการของนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน

6. นักศึกษาที่มีประเภทวิชาต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยรวม ด้านความถนัด / ความสนใจ ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านสถานศึกษาและด้านความต้องการของนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน

7. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยรวม ด้านความถนัด / ความสนใจ ด้านความคาดหวังของนักศึกษาและด้านสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความต้องการของนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. นักศึกษาที่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยรวม ด้านความถนัด / ความสนใจ ด้านความคาดหวังของนักศึกษา ด้านสถานศึกษาและด้านความต้องการของนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. สถานศึกษาควรจัดประชุมร่วมกับสถานประกอบการเพื่อหาข้อมูลคุณลักษณะของนักศึกษาที่จบการศึกษาที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ เพื่อที่สถานศึกษาจะได้จัดเตรียมปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ การจัดหาบุคลากรที่มี

ความรู้ความสามารถในทักษะวิชาชีพ การจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้

2. การแนะแนวเพื่อศึกษาต่อ ควรนำศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ไปแนะนำรุ่นน้องในสถาบันศึกษาที่ตนเองจบการศึกษามา เพื่อให้รุ่นน้องเห็นแนวทางในการเลือกเรียนต่อในสายอาชีพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.

ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์. สถิติพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2549.

ณรงค์ พิพัฒน์นาคัย. เพิ่มสัดส่วนนักเรียนสายอาชีวศึกษาปี 2558. [ออนไลน์]

<http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9570000132419>. เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2558

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. สถิติที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, มปป. 2545.

ปัญญา บุญล้ำเลิศ. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนศรีธนาพณิชยการเทคโนโลยี เชียงใหม่. ค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

พญงค์ดี ชชาติสุทธิผล. สภาพอัตรากำลัง สอศ. พัฒนาอาชีวะอุดปัญหาแรงงานขาด. [ออนไลน์]

<http://www.rmutt.ac.th/?p=23281>. เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2558.

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยาลัยการอาชีพ

พรรณานิคม 2558. (<http://www.phanna.net/mainindex.php>). วิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร 2558.

(<http://www.sknk-ptc.ac.th>). วิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน 2558. (<http://www.swicac.ac.th>).

วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร 2558. (<http://www.techsakon.ac.th>).

สอศ. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. [ออนไลน์] <http://www.vec.go.th>. เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2558

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร